

**Bruxelles, 13 decembrie 2022
(OR. en)**

15979/22

**ENV 1300
CLIMA 672**

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	8 decembrie 2022
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2022) 674 final
Subiect:	RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Primul raport prospectiv și de monitorizare privind reducerea la zero a poluării „Căi către un aer, o apă și un sol mai curate pentru Europa”

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2022) 674 final.

Anexă: COM(2022) 674 final

Bruxelles, 8.12.2022
COM(2022) 674 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Primul raport prospectiv și de monitorizare privind reducerea la zero a poluării

„Căi către un aer, o apă și un sol mai curate pentru Europa”

1. INTRODUCERE

Aerul curat, apa curată și solul curat într-un mediu natural rezilient și prosper sunt fundamentale pentru o viață sănătoasă. În mod paradoxal, izolarea impusă de pandemia de COVID-19 a oferit noi perspective asupra valorii unui mediu curat și divers din punct de vedere biologic. În prezent, războiul Rusiei împotriva Ucrainei și criza energetică și economică pe care acesta a generat-o, eforturile de redresare în urma pandemiei de COVID-19 și inundațiile, valurile de căldură și seceta provocate de schimbările climatice exacerbează, fără îndoială, provocările cu care se confruntă UE, inclusiv provocarea de a reduce poluarea.

Traectoria pe termen mediu și lung stabilită de Pactul verde european și confirmată de cel de Al 8-lea program de acțiune pentru mediu (PAM 8) până în 2030, care stabilește obiective prioritare pentru 2050¹, rămâne valabilă. Aceasta include, în conformitate cu obiectivul de realizare a neutralității climatice până în 2050, ambiția de reducere la zero a poluării pentru un mediu fără substanțe toxice². Planul de acțiune al UE „Către reducerea la zero a poluării aerului, apei și solului”³ și Strategia pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice⁴ stabilesc o viziune pentru 2050⁵, obiective cuantificate pentru 2030 și acțiuni concrete pentru a plasa UE pe calea spre atingerea obiectivului de reducere la zero a poluării, precum și a obiectivelor sale climatice și de refacere a naturii⁶. Comisia a prezentat mai multe propuneri relevante, cea mai recentă vizând revizuirea Directivei privind calitatea aerului înconjurător⁷, a Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale⁸ și actualizarea listei poluanților apei în temeiul Directivei-cadru privind apa⁹, precum și propunerea privind omologarea de tip a autovehiculelor Euro 7 în ceea ce privește emisiile¹⁰. Importanța reducerii poluării ca mijloc de îmbunătățire a sănătății umane este subliniată în Planul european de combatere a cancerului¹¹.

Acest raport integrat prospectiv și de monitorizare a reducerii la zero a poluării face parte integrantă din cadrul de monitorizare al celui de Al optulea program de acțiune pentru mediu – PAM 8¹², care stabilește indicatori-cheie pentru fiecare obiectiv prioritar și alte instrumente de monitorizare specifice sectorului, de exemplu pentru schimbările climatice, biodiversitate¹³ și economia circulară¹⁴, în scopul de a oferi o imagine detaliată și coerentă. Obiectivul general al prezentului raport este de a ilustra progresele și perspectivele celor șase obiective care au fost adoptate în Planul de acțiune privind

¹ A se vedea articolul 2 alineatul (1) din Decizia (UE) 2022/591.

² A se vedea articolul 2 alineatul (2) litera (d) din Decizia (UE) 2022/591.

³ COM(2021) 400.

⁴ COM(2020) 667.

⁵ *O planetă sănătoasă pentru toți: Poluarea aerului, a apei și a solului este redusă la niveluri care nu mai sunt considerate dăunătoare sănătății și ecosistemelor naturale și care respectă limitele cărora le poate face față planeta noastră, creând astfel un mediu fără substanțe toxice.*

⁶ COM(2020) 380.

⁷ COM(2022) 542.

⁸ COM(2022) 541.

⁹ COM(2022) 540.

¹⁰ COM(2022) 568.

¹¹ COM(2021) 44.

¹² COM(2022) 357.

¹³ A se vedea [Centrul de cunostinte privind biodiversitatea](#)

¹⁴ COM(2018) 29 și SWD(2018) 17 (în prezent în curs de revizuire).

reducerea la zero a poluării, evidențiind, de asemenea, lacunele existente. Acesta răspunde la întrebări precum: Cât de mare este poluarea în UE? Care sunt tendințele din ultimii ani? Putem atinge obiectivele de reducere la zero a poluării până în 2030?

Acest lucru va sprijini o mai bună guvernare în materie de poluare, în special prin:

- oferirea de informații noi și relevante;
- monitorizarea măsurii în care punerea în aplicare a politicilor este pe drumul cel bun;
- analizarea sinergiilor și a compromisurilor dintre diferitele politici ale UE;
- contribuția la transpunerea „alertelor timpurii” în recomandări privind poluanții care prezintă motive de îngrijorare din ce în ce mai mari, pe baza celor mai recente rezultate ale cercetărilor.

Raportul evidențiază, de asemenea, o serie de deficiențe și lacune care vor fi abordate în următorii ani. Printre acestea se numără dificultățile în ceea ce privește evaluarea poluării solului, având în vedere lipsa unui cadru juridic al UE pentru monitorizare și raportare, care va fi abordat în viitoarele legi privind sănătatea solului și monitorizarea pădurilor, precum și provocarea de a combina într-o imagine integrată date care nu sunt ușor de comparat, provenite din diferite surse sau proiecte științifice. O altă provocare constă în îmbunătățirea schimbului și a utilizării celor mai recente date disponibile, astfel încât acestea să respecte principiile FAIR privind datele¹⁵ (ușor de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile). Cu toate că pentru politica în domeniul aerului sunt disponibile date aproape în timp real, datele pentru evaluarea apei și a mediului marin sunt adesea depășite și incomplete, deși există date mai actualizate la nivel național¹⁶. Această chestiune este parțial abordată în cele mai recente propuneri privind monitorizarea și raportarea poluanților din apele de suprafață și din apele subterane, dar va trebui să fie completată de viitoare revizuirii ale legislației relevante privind apa și mediul marin.

Raportul este un rezumat privind aspectele de politică al raportului de monitorizare elaborat de AEM, care integrează cele mai relevante date anterioare și actuale din toate zonele de poluare monitorizate la nivelul UE¹⁷, și al raportului prospectiv care a fost coordonat de Centrul Comun de Cercetare al Comisiei¹⁸. Rezultatele modelării și analizei prospective se bazează pe o evaluare a beneficiilor preconizate în materie de reducere a poluării ale principalelor inițiative politice ale UE, inclusiv ale inițiativelor politice ale UE prezentate recent. Printre sursele de informații pentru acest prim raport prospectiv privind „reducerea la zero a poluării” se numără și cel de al treilea raport prospectiv privind aerul curat¹⁹, evaluările prospective privind zgomotul²⁰, nutriția, consumul și

¹⁵ A se vedea [aici](#).

¹⁶ Mai precis, ciclurile de raportare ale directivelor-cadru privind apa și „Strategia pentru mediul marin” nu sunt adecvate pentru elaborarea și punerea în aplicare a politicilor și sunt agravate de întârzierile înregistrate în prezentarea acestor rapoarte de către statele membre. Până la sfârșitul lunii octombrie 2022, la mai mult de șase luni de la termenele-limită, 14 state membre (BE, BG, CY, DK, EL, ES, HR, IE, LT, MT, PL, PT, RO și SI) nu își raportaseră cel de al 3-lea plan de management al bazinelor hidrografice în temeiul Directivei-cadru privind apa, iar 12 state membre (BG, CY, DK, EE, EL, ES, HR, IE, LV, LT, MT și SI) nu își raportaseră strategiile marine în temeiul Directivei-cadru „Strategia pentru mediul marin”.

¹⁷ AEM, Monitorizarea privind reducerea la zero a poluării: <https://www.eea.europa.eu/publications/zero-pollution/zero-pollution>

¹⁸ [JRC \(2022\): Zero pollution outlook \(„Perspectiva reducerii la zero a poluării”\)](#)

¹⁹ COM(2022) 673.

producția, precum și principalele constatări ale recentului raport referitor la analiza prospectivă privind reducerea la zero a poluării²¹. În plus, rezultatele programelor de cercetare ale UE au fost rezumate într-un raport recent²² care include o serie de proiecte finanțate de UE ce oferă un sprijin valoros și soluții inovatoare pentru baza de cunoștințe privind reducerea la zero a poluării.

2. MONITORIZAREA REDUCERII LA ZERO A POLUĂRII

Acest capitol prezintă pe scurt constatările privind monitorizarea reducerii la zero a poluării. Capitolul se axează pe progresele înregistrate până în prezent și pe distanța până la atingerea obiectivelor pentru 2030.

2.1. Reducerea la zero a poluării și sănătatea

Obiective privind reducerea la zero a poluării și sănătatea pentru 2030²³

În temeiul legislației UE, al ambițiilor Pactului verde și în sinergie cu alte inițiative, până în 2030, UE ar trebui să reducă cu peste **55 % impactul asupra sănătății** (numărul de decese premature) al **poluării atmosferice** și cu **30 % ponderea persoanelor afectate în mod cronic de zgomotul emis de mijloacele de transport**.

S-au înregistrat progrese concrete în ceea ce privește reducerea cu 45 % a impactului nociv asupra sănătății al poluării atmosferice (cum ar fi bolile cardiace, cancerul și bolile respiratorii), comparativ cu nivelurile din 2005. În schimb, efectele nocive asupra sănătății legate de **poluarea fonică**, cum ar fi riscul de boli cardiovasculare, tulburările de somn și disconfortul²⁴, au rămas destul de stabile din 2012 până în prezent.

Ratele generale ridicate ale conformității cu standardele UE privind poluarea apei potabile și a apei pentru încălzit (>99 % și, respectiv, >93 %) sunt încurajatoare. În ceea ce privește efectele utilizării substanțelor chimice asupra sănătății, deși nivelurile anumitor substanțe chimice sunt în scădere, utilizarea unor substanțe chimice de substituție care prezintă un risc similar este în continuă creștere. În pofida progreselor înregistrate, peste 10 % din decesele premature din UE din fiecare an sunt încă asociate poluării mediului²⁵. Acest lucru este cauzat în principal de nivelurile ridicate de poluare atmosferică, dar și de poluarea fonică și de expunerea la substanțe chimice care ar putea

²⁰ AEM (2022): *Outlook to 2030-can the number of people affected by transport noise be cut by 30 %?* („Perspective pentru 2030 – poate fi redus numărul persoanelor afectate de zgomotul emis de mijloacele de transport cu 30 %?”).

²¹ [Raportul FORENV – 2021](#).

²² *Horizon projects supporting the zero pollution action plan* („Proiecte Orizont care sprijină planul de acțiune privind reducerea la zero a poluării”). [Raport](#) publicat de Comisie (DG RTD) în octombrie 2022.

²³ Pentru detalii, a se vedea anexa 2 la COM(2021) 400.

²⁴ [AEM \(2022\): Health impacts of exposure to noise from transport](#) („Impactul expunerii la zgomotul emis de mijloacele de transport asupra sănătății”).

²⁵ A se vedea [aici](#).

fi subestimate²⁶. Poluarea nu este răspândită în mod uniform în întreaga UE. Persoanele vulnerabile, inclusiv copiii, persoanele în vârstă și persoanele care suferă de astm sau de alte boli respiratorii sau cardiovasculare, sunt mai sensibile la expunerea la poluare, iar persoanele din grupurile socioeconomice inferioare sunt, de asemenea, mai susceptibile de a fi expuse unor niveluri mai ridicate de poluare²⁷.

Eliminarea poluării care persistă din trecut, de exemplu poluarea cauzată de sursele contaminate, este costisitoare, deoarece, adesea, poluatorul nu este răspunzător, nu este cunoscut sau nu este în măsură să plătească pentru decontaminare. Acest lucru subliniază importanța prevenirii poluării în primul rând și a înlocuirii substanțelor chimice cu substanțe chimice mai puțin periculoase. Valorificând experiențele anterioare, trebuie să fim foarte vigilenți în ceea ce privește combaterea poluanților care generează noi preocupări, în special a celor care provin din produse farmaceutice și antimicrobiene, din substanțe perfluoroalchilate și polifluoroalchilate (PFAS), perturbatori endocrini și microplastice. De asemenea, trebuie să introducem măsuri pentru a aborda impactul amestecurilor de substanțe chimice asupra sănătății și efectele combinate ale acestora, de exemplu asupra calității aerului din încăperi²⁸.

Comisia abordează aceste aspecte printr-o gamă largă de inițiative, în special Planul de acțiune pentru economia circulară (de exemplu, microplasticele), Strategia pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice [de exemplu, PFAS și revizuirea normelor privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor chimice (CLP)²⁹, precum și revizuirea Regulamentului REACH³⁰], Planul de acțiune privind reducerea la zero a poluării (de exemplu, calitatea aerului din încăperi și recenta comunicare privind azbestul) și strategia privind solul (de exemplu, noua legislație privind sănătatea solului, o listă prioritară a UE pentru contaminanții din sol care prezintă noi motive de îngrijorare, îmbunătățirea evaluării riscurilor)³¹. De asemenea, s-a propus alinierea progresivă a standardelor juridice ale UE privind calitatea aerului la orientările relevante ale OMS, pentru a proteja mai bine sănătatea și bunăstarea oamenilor (de exemplu, pentru a reduce și mai mult numărul de decese premature).

²⁶ Această subestimare se explică prin faptul că se ia în considerare doar un număr limitat de factori de risc și nu se abordează, de exemplu, riscurile reale pentru sănătate legate de expunerea la substanțe chimice. În cadrul parteneriatului Orizont Europa se desfășoară o serie de activități pentru evaluarea riscurilor pe care le prezintă substanțele chimice ([PARC](#)).

²⁷ [Raportul AEM nr. 22/2018](#) și un nou semnal [aici](#).

²⁸ A se vedea [aici](#).

²⁹ Regulamentul (CE) nr. 1272/2008.

³⁰ Regulamentul (CE) nr. 1907/2006.

³¹ COM(2020) 98, COM(2020) 667, COM(2021) 400, COM(2022) 488.

2.2. Reducerea la zero a poluării și biodiversitatea

Obiectivele privind reducerea la zero a poluării și biodiversitatea pentru 2030³²

În temeiul legislației UE, al ambițiilor Pactului verde și în sinergie cu alte inițiative, până în 2030, UE ar trebui să reducă cu 25 % ecosistemele UE în care poluarea aerului amenință biodiversitatea și cu 50 % pierderile de nutrienți, utilizarea pesticidelor chimice și riscul prezentat de acestea, utilizarea celor mai periculoase dintre acestea și vânzarea de antimicrobiene pentru animalele de fermă și în acvacultură.

Poluarea este una dintre cele cinci amenințări principale la adresa biodiversității³³. Limitele planetei în ceea ce privește poluarea, și anume spațiul de operare sigur al Pământului, sunt depășite pentru nutrienți (în Europa cu un factor de doi pentru fosfor și un factor de 3,3 pentru azot)³⁴ și pentru „entități noi” (inclusiv substanțe chimice și materiale plastice)³⁵.

Până în prezent, în comparație cu anii de referință³⁶, poluarea aerului, poluarea cu pesticide și antimicrobiene au fost reduse cu 12 % (pentru suprafața ecosistemelor afectate de poluarea aerului), cu 14 % (pentru utilizarea pesticidelor chimice și riscul reprezentat de acestea), cu 26 % (pentru utilizarea pesticidelor mai periculoase) și cu 18 % (pentru vânzările de antimicrobiene) în raport cu obiectivele menționate mai sus. În ceea ce privește obiectivul de reducere cu 50 % a pierderilor de nutrienți, procesul de colectare a datelor este încă în curs. O serie de indicatori indirecți³⁷ par să indice că pierderile de nutrienți au rămas relativ stabile, fără nicio indicație privind o reducere semnificativă în ultimul deceniu.

Limitele de poluare ale UE pentru protejarea biodiversității au fost depășite în mod semnificativ. Pe baza datelor din 2015, 23 % din cele aproape 10 000 de corpuri de apă subterană din UE și 59 % din cele aproape 100 000 de corpuri de apă de suprafață din UE nu reușesc încă să atingă o „stare chimică bună”. Pe baza datelor din 2018, 80 % din suprafața maritimă a UE nu are încă o „stare ecologică bună” în ceea ce privește contaminanții. 13 state membre și-au prezentat cel de al 3-lea plan de management al bazinului hidrografic (PMBH) înainte de sfârșitul lunii octombrie 2022. O analiză preliminară indică o situație în general stabilă în comparație cu cel de al 2-lea PMBH, în special în ceea ce privește starea chimică a apelor subterane. Starea ecologică și starea chimică a apelor de suprafață variază mai mult, unele țări prezentând semne de

³² Pentru detalii, a se vedea [anexa 2 la COM\(2021\) 400](#).

³³ Aceste cinci amenințări sunt legate de schimbări în ceea ce privește utilizarea terenurilor și a mării; exploatarea directă a resurselor naturale; schimbările climatice; poluarea și invazia de specii alogene (a se vedea [IPBES](#)).

³⁴ [Raportul AEM nr. 01/2020](#).

³⁵ [Persson et al. \(2022\): Outside the Safe Operating Space of the Planetary Boundary for Novel Entities](#) („În afara spațiului operațional sigur al limitelor planetei pentru entitățile noi”), Environmental Science & Technology (2022).

³⁶ Pentru detalii, a se vedea [anexa 2 la COM\(2021\) 400](#).

³⁷ A se vedea [aici](#).

îmbunătățire, în timp ce altele raportează o deteriorare a calității. O analiză mai cuprinzătoare este în curs³⁸.

Dovezile științifice indică provocări suplimentare, cum ar fi lipsa de cunoștințe și de date privind poluarea apei, a mediului marin și a solului. Impactul poluanților asupra ecosistemelor crește din cauza efectelor lor combinate. Amploarea impactului zgomotului subacvatic, al microplasticelor și al poluării luminoase³⁹ asupra biodiversității devine din ce în ce mai evidentă⁴⁰.

Comisia a propus o serie de măsuri pentru o mai bună protecție a biodiversității împotriva poluării, în principal ca parte a strategiilor sale privind biodiversitatea și a strategiilor „de la fermă la consumator” (de exemplu, privind pesticidele, nutrienții și antimicrobienele), a planului său de acțiune privind reducerea la zero a poluării (de exemplu, privind poluanții apei, apele urbane reziduale) și a strategiei sale privind solul (de exemplu, viitoarea lege privind sănătatea solului)⁴¹. De asemenea, Comisia adaptează standardele juridice la cele mai recente dovezi științifice și abordează poluarea emergentă, de exemplu prin recenta propunere privind lista poluanților apei și pragurile pentru zgomotul subacvatic în temeiul Directivei-cadru „Strategia pentru mediul marin”. Efectele combinate ale poluanților sunt abordate în revizuirea Regulamentului REACH și a altor acte legislative privind substanțele chimice. Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) elaborează în prezent metode de evaluare a efectelor cumulative ale pesticidelor, astfel cum se prevede într-un plan de acțiune specific⁴². În cele din urmă, impactul poluării luminoase asupra insectelor polenizatoare este abordat de inițiativa privind polenizatorii.

2.3. Reducerea la zero a poluării și economia circulară

Obiectivele privind reducerea la zero a poluării și economia circulară pentru 2030⁴³

În temeiul legislației UE, al ambițiilor Pactului verde și în sinergie cu alte inițiative, până în 2030, UE ar trebui să reducă cu **50 % gunoiul de plastic din mare, cu 30 % microplasticele eliberate în mediu, cu 50 % deșeurile urbane reziduale și cu o cantitate semnificativă totalul deșeurilor generate.**

Progresele înregistrate în vederea atingerii acestor obiective au fost lente. În ceea ce privește **gunoiul de plastic și microplasticele**, colectarea și analiza din perioada 2015-2020 sunt încă în curs de finalizare și nu este posibil să se furnizeze un calcul consolidat, convenit, al tendințelor la nivelul UE. Cu toate acestea, conform analizei preliminare a datelor disponibile, concentrațiile de gunoi de plastic sunt în scădere pe majoritatea

³⁸ A se vedea [aici](#).

³⁹ De exemplu [Raportul AEM ETC-HE 2022/8: Review and Assessment of Available Information on Light Pollution in Europe](#) („Revizuirea și evaluarea informațiilor disponibile privind poluarea luminoasă în Europa”)

⁴⁰ A se vedea semnalele [aici](#).

⁴¹ COM(2020) 380, COM(2020) 381, COM(2021) 400, COM(2022) 488.

⁴² A se vedea [aici](#).

⁴³ Pentru detalii, a se vedea anexa 2 la COM(2021) 400.

liniilor de țarm din UE, ceea ce reprezintă un semn încurajator. Date armonizate vor fi publicate în 2023⁴⁴. De asemenea, punerea în aplicare a Directivei-cadru „Strategia pentru mediul marin”⁴⁵, a Directivei privind materialele plastice de unică folosință⁴⁶, a Directivei privind instalațiile portuare de preluare⁴⁷ și a inițiativelor privind microplasticele⁴⁸ va contribui la conturarea unei imagini mai bune privind deșeurile marine și la evaluarea obiectivului privind microplasticele pentru următorul raport din 2024. În ceea ce privește **deșeurile**, cele mai recente statistici arată că producția totală de deșeuri a scăzut cu 4 % în perioada 2010 – 2020⁴⁹. În ceea ce privește **deșeurile urbane reziduale**, nu a fost detectată nicio modificare semnificativă din 2016⁵⁰. **În același timp, deșeurile de ambalaje au crescut cu 19 % în ultimii 10 ani.** La fel ca în alte domenii, deficitul de transpunere a măsurilor existente și incapacitatea de a aborda unele surse de poluare sunt principalele motive ale progreselor limitate. În plus, prezența substanțelor chimice periculoase în produse continuă să împiedice reciclarea materialelor.

În schimb, poluarea aerului și a apei rezultată din activitățile de producție în UE este într-o scădere constantă, emisiile UE scăzând cu între 3 %⁵¹ și 26 %⁵² în 2015, în funcție de poluant. **Amprenta globală în materie de consum în UE**⁵³, amprenta asupra materiilor prime și utilizarea substanțelor chimice de către industrie și consumatori sunt, până în prezent, relativ stabile, cu cifre mai mici în 2020, cel mai probabil ca urmare a pandemiei de COVID-19. **Amprenta asupra materiilor prime**, și anume cererea la nivel mondial de extracții de materiale declanșată de utilizarea și investițiile realizate de întreprinderi, gospodării și guverne din țările europene, este foarte ridicată, situându-se la 13,7 tone de persoană în 2020. Per ansamblu, impactul asupra mediului asociat producției și consumului din UE este ridicat și nu este sustenabil: acesta depășește deja în mod semnificativ ponderea UE în diferitele limite ale planetei⁵⁴. Prin urmare, este important să se analizeze mai bine impactul asupra mediului al mărfurilor pe care le importăm și al „exportului de poluare” în afara UE. Acest lucru este relevant, de exemplu, pentru sectorul extracției din interiorul și din afara UE, având în vedere importanța materiilor prime critice pentru obiectivul UE de a-și spori autonomia strategică deschisă și de a

⁴⁴ [JRC \(2013\): Guidance for the Monitoring of Marine Litter](#) („Orientări privind monitorizarea deșeurilor marine”).

⁴⁵ A se vedea mai multe detalii [aici](#).

⁴⁶ Directiva (UE) 2019/904.

⁴⁷ Directiva (UE) 2019/883.

⁴⁸ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12823-Poluarea-cu-microplastice-masuri-de-reducere-a-impactului-sau-asupra-mediului_ro.

⁴⁹ [Eurostat: Statistici privind generarea de deșeuri pe categorii de deșeuri](#).

⁵⁰ [AEM \(2022\): Reaching 2030's residual municipal waste target — why recycling is not enough](#) („Atingerea obiectivului pentru 2030 privind deșeurile municipale reziduale – de ce reciclarea nu este suficientă”).

⁵¹ Pentru emisiile de amoniac în aer.

⁵² Pentru utilizarea pesticidelor chimice mai periculoase.

⁵³ Amprenta în materie de consum și amprenta internă se bazează pe un set de 16 indicatori bazați pe evaluarea ciclului de viață (ECV) (disponibili, de asemenea, ca punctaj unic), al cărui scop este de a cuantifica impactul consumului asupra mediului la nivelul UE și al statelor membre. Pentru detalii, a se vedea: [JRC \(2019\)](#) și [Platforma europeană privind evaluarea ciclului de viață](#).

⁵⁴ [JRC \(2020\): Environmental sustainability of European production and consumption assessed against planetary boundaries](#) („Evaluarea componentei de durabilitate a mediului la nivelul producției și al consumului în raport cu limitele planetei”).

acelera tranziția verde. Un alt factor care trebuie luat în considerare este expedierea de deșeuri⁵⁵.

Comisia ia deja măsuri pentru ca sistemele de consum și de producție să devină mai sigure și mai durabile, în principal în cadrul planului de acțiune privind economia circulară⁵⁶ (de exemplu, măsuri privind expedierea de deșeuri, o propunere privind proiectarea ecologică pentru produse durabile, revizuirea Directivei privind ambalajele și deșeurile de ambalaje)⁵⁷ și al Planului de acțiune privind reducerea la zero a poluării (de exemplu, măsuri privind emisiile industriale), precum și al Strategiei UE în domeniul bioeconomiei⁵⁸. Sunt planificate mai multe acțiuni, de exemplu revizuirea Regulamentului REACH sau cadrul de evaluare pentru „siguranța și sustenabilitatea din faza de proiectare” a substanțelor chimice și a materialelor în cadrul strategiei pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice, precum și inițiativa privind declarațiile de mediu. Dezvoltarea în continuare a metodelor și indicatorilor UE privind amprenta asupra materiilor prime și a consumului, precum și compararea acestora cu limitele planetei pot oferi, de asemenea, perspective sistemice mai bune.

3. PERSPECTIVA PRIVIND REDUCEREA LA ZERO A POLUĂRII ȘI ANALIZA PROSPECTIVĂ

Sursele pentru acest capitol includ o serie de proiecte și inițiative, inclusiv modelarea și studiile prospective coordonate de Comisie (a se vedea mai jos). Pe cât posibil, scenariile de modelare au luat în considerare progresele preconizate în cazul în care legislația UE actuală și cea propusă ar fi puse în aplicare pe deplin. Cu toate acestea, fiecare perspectivă se bazează pe ipoteze și limitări specifice documentate în publicațiile specifice menționate mai jos. Constatările acestui exercițiu sunt prezentate ca perspective privind aerul curat, apa curată și mediile marine, precum și solul curat.

3.1. Reducerea la zero a poluării și sănătatea

Perspectivile pentru 2030 în ceea ce privește poluarea atmosferică și fonică au fost evaluate în raport cu atingerea probabilă a obiectivelor legate de sănătate (a se vedea punctul 2.1).

Constatările **cele de a 3-a evaluări prospective privind aerul curat**⁵⁹ arată că, dacă UE ar pune în aplicare pe deplin legislația actuală și pe cea propusă, ar reduce numărul de decese premature cauzate de poluarea aerului cu peste 55 % în 2030, comparativ cu 2005. Într-adevăr, ca urmare a revizuirii Directivei privind calitatea aerului înconjurător propuse de Comisie⁶⁰, este probabil ca până în 2030 să se poată realiza reduceri de peste 70 %, comparativ cu nivelul din 2005. Pentru a se asigura materializarea previziunilor, este important să se pună în aplicare pe deplin legislația existentă. De asemenea, este important ca propunerile de politică recente, în special cele privind standardele de emisii

⁵⁵ A se vedea [aici](#).

⁵⁶ COM(2020) 98.

⁵⁷ COM(2021) 709, COM(2022) 142 și COM(2022) 677.

⁵⁸ COM(2018) 673/2 și SWD(2018) 431/2.

⁵⁹ COM(2022) 673.

⁶⁰ Prin propunerile de aliniere mai strânsă a standardelor de calitate a aerului la orientările OMS. Pentru detalii, a se vedea COM (2022) 542.

ale vehiculelor (Euro 7), emisiile industriale (inclusiv extinderea domeniului de aplicare al Directivei privind emisiile industriale pentru a include fermele mari, care se preconizează că vor avea un impact semnificativ asupra reducerii emisiilor de amoniac) și propunerile din cadrul inițiativelor „Pregătiți pentru 55” și RePowerEU să fie adoptate rapid, menținând în același timp nivelul de ambiție propus.

În ceea ce privește **poluarea fonică**, cu toate că din 2002⁶¹ sunt în vigoare mai multe acte legislative ale UE, pare puțin probabil, în acest stadiu, ca obiectivul de reducere la zero să determine reducerea cu 30 % până în 2030 (comparativ cu 2017) a numărului de persoane afectate de zgomotul emis de mijloacele de transport. Estimările actuale arată că numărul nu va scădea cu mai mult de 19 % până în 2030, dacă nu se adoptă un set substanțial de măsuri suplimentare la nivel național, regional și local și dacă nu se întreprinde o acțiune consolidată a UE în toate sectoarele relevante ale transporturilor, care să ducă la o reducere suplimentară semnificativă a poluării fonice. Distanța până la atingerea obiectivului poate fi redusă și mai mult dacă statele membre își consolidează măsurile. Acest lucru ar include, printre altele, reglementări mai stricte privind zgomotul și asigurarea respectării legislației⁶² în domeniul transporturilor, de exemplu îmbunătățirea vehiculelor și a operațiunilor acestora și reducerea semnificativă a traficului rutier și a limitelor de viteză în orașe⁶³. Acestea din urmă sunt deja avute în vedere în multe orașe, ca parte a măsurilor lor privind clima și calitatea aerului.

3.2. Reducerea la zero a poluării și biodiversitatea

Perspectivile pentru 2030 în ceea ce privește poluarea cu nutrienți a aerului, a apei și a mediului marin au fost evaluate în raport cu atingerea probabilă a obiectivelor legate de biodiversitate relevante pentru nutrienți (a se vedea punctul 2.2). În această etapă, nu s-a efectuat nicio evaluare a pesticidelor, a antimicrobienelor sau a poluării solului din cauza lipsei de date și de modele relevante.

În urma **celeia de a 3-a evaluări prospective privind aerul curat** s-a constatat că situația este mai îngrijorătoare. Politicile actuale și propuse ale UE nu par a fi suficiente pentru a-i permite acestuia să reducă cu 25 % până în 2030, comparativ cu 2005, suprafața ecosistemelor din UE amenințate de poluarea aerului. Cu toate acestea, odată cu punerea în aplicare a recentei propuneri de revizuire a directivelor privind calitatea aerului înconjurător, acest obiectiv ar putea fi atins.

Principalul motiv de îngrijorare rămâne cel legat de emisiile de amoniac din agricultură, unde sunt încă necesare eforturi suplimentare de reducere și care vor depinde în mare măsură de adoptarea și punerea în aplicare a noii Directive privind emisiile industriale, precum și de adoptarea efectivă a măsurilor relevante în materie de poluare propuse de statele membre în planurile lor strategice privind politica agricolă comună (PAC).

⁶¹ În special Directiva 2002/49/CE (Directiva privind zgomotul ambiental), dar și legislația specifică privind sursele, de exemplu, Regulamentul (UE) nr. 540/2014 privind zgomotul produs de trafic rutier, Regulamentul (UE) 2019/2144, Regulamentul (UE) nr. 1304/2014 privind zgomotul produs de transportul feroviar sau Regulamentul (UE) nr. 598/2014 privind zgomotul produs de aeronave.

⁶² A se vedea, de exemplu, proiectul [NEMO](#).

⁶³ Mai multe detalii vor fi publicate în viitorul raport de punere în aplicare a Directivei privind zgomotul ambiental.

Concluziile **perspectivelor privind apa curată și un mediu marin curat**⁶⁴ arată că este posibil ca obiectivele convenite în materie de nutrienți și măsurile suplimentare propuse la nivelul UE până în prezent să nu fie suficiente pentru a elimina impactul poluării cu nutrienți în toate părțile mărilor europene. În mod similar cu scenariile de poluare atmosferică, reducerea emisiilor de nutrienți va depinde în mare măsură de punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației relevante în materie de mediu (și anume Directiva privind nitrații, Directiva-cadru privind apa și alte acte legislative relevante în domeniul poluării apei, inclusiv directivele revizuite privind emisiile industriale și apele urbane reziduale). Măsurile adoptate în cadrul noii PAC pot contribui în acest sens. Perspectiva este susținută de o analiză integrată a nutrienților (privind poluarea cu azot și fosfor), care indică faptul că se pot înregistra progrese în ceea ce privește măsurile actuale, dar statele membre vor trebui să ia măsuri suplimentare pentru a îndeplini obiectivul privind pierderile de nutrienți în mediu până în 2030. La nivelul UE, **viitorul plan de acțiune privind gestionarea integrată a nutrienților** va explora noi măsuri de politică menite să îmbunătățească eficiența utilizării nutrienților și să reducă pierderile în mediu, precum și tehnicile noi și măsurile necesare pentru promovarea recuperării și reciclării nutrienților. În plus, programul Orizont Europa va sprijini abordările sistemice de limitare a emisiilor de nutrienți din diferite surse și de readucere a debitelor acestora în limite ecologice sigure, de exemplu prin îmbunătățirea gestionării produselor fertilizante în agricultură, ținând seama, în același timp, de condițiile regionale. Acesta va analiza, de asemenea, posibilitățile de reducere a cantității de deșeuri de-a lungul lanțului alimentar, împreună cu schimbările societale (cum ar fi schimbările privind regimul alimentar, producția și consumul).

Perspectiva privind solul se află într-un stadiu incipient de elaborare. Activitățile inițiate în cadrul strategiei UE privind solul și al Observatorului UE al solului (EUSO)⁶⁵ includ elaborarea unor instrumente de modelare care vor permite anticiparea tendințelor viitoare în materie de poluare. În plus, misiunea UE „Un pact al solului pentru Europa”⁶⁶ stabilește o traiectorie pentru promovarea și refacerea sănătății solului, printre altele prin extinderea și armonizarea monitorizării solului în Europa.

3.3. Reducerea la zero a poluării și economia circulară

Perspectivile pentru 2030 în ceea ce privește consumul și producția au analizat poluarea cu materiale plastice și consumul, dar nu a fost efectuată nicio evaluare a obiectivelor aferente (a se vedea punctul 2.3).

Perspectivile privind apa curată și un mediu marin curat au analizat, de asemenea, modelarea **poluării cu materiale plastice** în Marea Mediterană. Până în 2030, se preconizează că măsurile privind produsele din plastic de unică folosință (SUP) vor contribui la reducerea cantității totale de deșeuri din Marea Mediterană cu doar 14 % (atât deșeurile plutitoare, cât și deșeurile de pe plajă). Consolidarea dimensiunii transfrontaliere a poluării cu materiale plastice trebuie subliniată în vederea atingerii

⁶⁴ [JRC \(2022\): Zero pollution outlook \(„Perspectiva reducerii la zero a poluării”\)](#)

⁶⁵ A se vedea [aici](#).

⁶⁶ A se vedea [aici](#).

obiectivului UE⁶⁷. În cadrul altei evaluări s-a analizat **impactul consumului** asupra toxicității apei dulci ca parte a unei perspective mai ample asupra amprentei în materie de consum⁶⁸. S-a preconizat că impactul consumului din UE asupra mediului va continua să crească până în 2030 și va continua să depășească limitele planetei⁶⁹, inclusiv în ceea ce privește ecotoxicitatea apei dulci⁷⁰.

3.4. Reducerea la zero a poluării și previziuni

Previziunile și analiza perspectivelor⁷¹ au arătat că tendințele și transformările societale actuale, de exemplu creșterea gradului de digitalizare și decarbonizare⁷², vor avea un impact asupra poluării. Aceste transformări pot aduce beneficii pentru sănătate și mediu, în special dacă obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării este luat drept ghid. De exemplu, foaia de parcurs privind tehnologia industrială pentru tehnologiile circulare și modelele de afaceri în curs de pregătire reamintește necesitatea ca sectorul cercetării să abordeze sinergiile, precum și compromisurile dintre circularitate și reducerea la zero a poluării. Aceste tendințe emergente și tranziția verde și cea digitală în curs pot oferi o cale către o Europă mai durabilă, dar acest lucru va depinde de situația socioeconomică.

4. PRINCIPALELE CONCLUZII

Acest raport integrat prospectiv și de monitorizare a reducerii la zero a poluării subliniază încă o dată că cele **trei crize de mediu concomitente – poluarea, schimbările climatice și pierderea biodiversității – sunt profund interconectate**. Trecerea la un model economic curat, circular și neutru din punct de vedere climatic devine din ce în ce mai presantă – atât pentru UE, cât și pentru restul lumii.

Actuala criză economică și energetică cauzată de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și **de redresarea în urma pandemiei de COVID-19** afectează viețile oamenilor din întreaga UE. Anumite măsuri de reducere a poluării și de control al

⁶⁷ Aceasta ar putea include abordări științifice cetățenești, cum ar fi prin intermediul misiunii UE „Refacerea oceanelor și a apelor noastre”, care sprijină punerea în aplicare la nivelul UE a inițiativei „Pirații plasticului” pentru a-i implica și a-i capacita pe tinerii din întreaga Europă să monitorizeze și să combată poluarea cu materiale plastice din râuri, zone de coastă și mări.

⁶⁸ Pe baza amprentei interne și în materie de consum elaborate de JRC, a se vedea [aici](#).

⁶⁹ [JRC \(2020\): Environmental sustainability of European production and consumption assessed against planetary boundaries \(„Evaluarea componentei de durabilitate a mediului la nivelul producției și al consumului în raport cu limitele planetei”\)](#).

⁷⁰ JRC (2022): *Consumption Footprint: assessing the environmental impacts of EU consumption* („Amprenta în materie de consum: evaluarea impactului consumului UE asupra mediului”), Comisia Europeană, JRC126257.

⁷¹ Spre deosebire de perspectivele bazate pe modelare, analiza prospectivă explorează, anticipează și modelează viitorul utilizând inteligența colectivă într-un mod structurat și sistemic de anticipare a evoluțiilor. A se vedea [raportul FORENV – 2021](#) și [rezumatul raportului de sinteză](#), precum și [COM\(2022\) 289](#).

⁷² De exemplu, instrumente digitale și stiluri de viață răspândite, transformări în ceea ce privește locul și modul în care trăim și muncim, noi metode privind monitorizarea poluării și datele, clădiri vii și o nouă gamă de materiale de construcții, precum și transformări revoluționare și multidimensionale ale sistemului alimentar.

poluării eșuează din cauza perturbărilor de la nivelul lanțurilor de aprovizionare⁷³, ceea ce va îngreuna mult mai mult reducerea poluării pe termen scurt. Cu toate acestea, pe termen mediu și lung, putem încerca să găsim modalități de a transforma provocările actuale în oportunități de combatere a poluării. De exemplu, voința colectivă de a spori autonomia strategică deschisă a UE prin accelerarea semnificativă a utilizării energiei curate din surse regenerabile va contribui, de asemenea, la reducerea poluării.

Este clar că are loc o intensificare a **cooperării la nivel mondial** pentru a face față crizei planetei. **UE trebuie să facă parte din soluția globală**, deoarece amprenta sa de poluare este prea mare⁷⁴. **Inegalitățile în ceea ce privește** nivelurile de poluare sunt, de asemenea, pronunțate, afectând cele mai vulnerabile părți ale societății. UE conduce acțiunile în favoarea obținerii unor rezultate ambițioase în cadrul negocierilor COP15 pentru o strategie globală în domeniul biodiversității și în cadrul Conferinței ONU privind Deceniul de acțiune privind apa, care va avea loc în martie 2023, și pregătește terenul pentru un acord global privind materialele plastice.

Prezentul raport marchează punctul de plecare al inițiativei „**Căi către un aer, o apă și un sol mai curate pentru Europa**”. Dovezile sunt convingătoare, la fel ca și provocările și oportunitățile. Per ansamblu, nivelurile de poluare sunt în scădere în mai multe zone de poluare, de exemplu în ceea ce privește poluarea aerului sau cu pesticide. În același timp, persistă și alte probleme de poluare, de exemplu tendințele în ceea ce privește zgomotul, poluarea cu nutrienți sau generarea de deșeuri urbane sunt destul de stabile în ultimii ani. Realizarea obiectivelor de reducere la zero a poluării până în 2030 nu este garantată pentru acestea. Prin urmare, **tranziția verde și cea digitală trebuie să se accelereze** pentru a permite UE să atingă aceste obiective pentru 2030. La rândul său, Comisia a realizat sau a avansat cu privire la toate cele 33 de acțiuni anunțate pentru perioada 2021-2024⁷⁵.

Pentru ca reducerea la zero a poluării să devină din ce în ce mai mult o realitate sunt necesare în special următoarele:

1. **acordul colegiuitorilor cu privire la principalele propuneri legislative;**
2. **punerea în aplicare accelerată a unor acte legislative esențiale ale UE la nivel local, național și transfrontalier⁷⁶ și**
3. **promovarea inițiativelor globale, sprijinind eforturile țărilor terțe.**

⁷³ De exemplu, penuria de substanțe chimice necesare pentru curățarea aerului poluat (de exemplu, amoniacul sau produsele pe bază de uree sunt utilizate pentru a reduce emisiile de NOx provenite de la vehiculele cu motor diesel) sau a apei (de exemplu, săruri de fier, clorhidrat sau acid sulfuric pentru tratarea apelor reziduale).

⁷⁴ A se vedea [Raportul AEM nr. 1/2020](#) *Is Europe living within the limits of our planet?* („Respectă Europa limitele planetei noastre?”).

⁷⁵ A se vedea [sistemul de monitorizare a acțiunilor](#) de reducere la zero a poluării.

⁷⁶ Prin intermediul Instrumentului de sprijin tehnic [Regulamentul (UE) 2021/240], Comisia sprijină statele membre, la cerere, în conceperea și punerea în aplicare a reformelor într-o gamă largă de domenii de politică, inclusiv combaterea poluării aerului, a solului și a apei, precum și combaterea pierderii biodiversității și sprijinirea tranziției către o economie mai circulară.

În plus, raportul a identificat o serie de deficiențe, cum ar fi necesitatea unei mai bune partajări și a utilizării celor mai recente date disponibile. Împreună cu Agenția Europeană de Mediu (AEM), Comisia va aborda lacunele identificate în materie de cunoștințe și date (de exemplu, cu privire la poluarea solului) pentru a prezenta un raport și mai cuprinzător până în 2024.

5. ETAPELE URMĂTOARE

Acest prim raport prospectiv și de monitorizare a reducerii la zero a poluării oferă un punct de plecare pentru monitorizarea progreselor înregistrate în direcția obiectivului UE de reducere la zero a poluării. El compilează dovezi ușor accesibile în cadrul primei imagini de ansamblu la nivel european, integrate și de nivel înalt, a principalelor amenințări reprezentate de poluare și a surselor acesteia. Acesta va contribui la primul raport privind progresele înregistrate cu privire la Pactul verde european și la cel de Al 8-lea program de acțiune pentru mediu, care urmează să fie prezentat până la sfârșitul anului 2023. Raportul stabilește informații detaliate în majoritatea secțiunilor dedicate poluării, de exemplu, privind poluarea aerului, a apei, a mediului marin, a poluării chimice și fonice. De asemenea, raportul a evidențiat o serie de deficiențe care vor fi abordate în mod specific până în 2024.

În special, raportul subliniază că există încă lacune semnificative în ceea ce privește cunoștințele și datele în anumite domenii, cum ar fi poluarea solului și problemele emergente care necesită atenție. Datele satelitare, serviciile și aplicațiile oferite de sistemul UE de observare a Pământului Copernicus au un potențial important pentru eliminarea lacunelor în materie de date. Cercetarea și inovarea în curs și planificate vor sprijini, de asemenea, următoarele ediții ale raportului⁷⁷. Printre alte domenii în care se pot aduce îmbunătățiri se numără disponibilitatea și actualitatea datelor, precum și eficiența și eficacitatea gestionării cunoștințelor privind poluarea (de exemplu, prin raționalizarea raportării, promovarea științei cetățenești și o mai bună utilizare a instrumentelor digitale). Multe inițiative sunt deja în curs sau planificate, de exemplu ca parte a abordării „o substanță, o evaluare”⁷⁸ sau a propunerilor recente privind lista poluanților apelor⁷⁹.

Comisia și AEM își vor asuma rolul de lider pentru a se asigura că domeniul de aplicare, calitatea, actualitatea și robustețea cadrului prospectiv și de monitorizare a reducerii la zero a poluării vor crește odată cu fiecare ediție⁸⁰. În plus, Agenția Europeană pentru Produse Chimice și AEM colaborează pentru a elabora un cadru de indicatori specifici privind substanțele chimice, care va fi inclus în următorul raport.

De asemenea, se vor depune eforturi deosebite pentru a îmbunătăți suplimentar prezentarea și vizualizarea impactului poluării, inclusiv prin combinarea și agregarea

⁷⁷ A se vedea exemplele din [raportul Orizont](#).

⁷⁸ Comisia intenționează să raționalizeze fluxul de informații privind substanțele chimice către agențiile relevante ale UE și să le pună la dispoziție pentru reutilizare, inclusiv pentru cadrul de indicatori. (a se vedea secțiunea „[Exprimați-vă părerea](#)”).

⁷⁹ COM(2022) 540.

⁸⁰ Pentru detalii, a se vedea [SWD\(2021\) 141](#).

diferitelor dovezi pentru a sprijini mai bine eforturile de comunicare. În plus, capacitățile prospective privind aerul, apa și mediul marin și, în special, solul vor fi consolidate pentru a sprijini mai bine procesul de elaborare a politicilor.

Aceste eforturi vor contribui, de asemenea, la sprijinirea celor nouă direcții emblematice ale Planului de acțiune privind reducerea la zero a poluării, deoarece o mai bună monitorizare și perspectivele mai bune ne ajută să identificăm inegalitățile în materie de sănătate, ne îmbunătățesc înțelegerea amplorii poluării cauzate de produse și clădiri și permit o mai bună utilizare a soluțiilor digitale pentru monitorizarea poluării. O perspectivă și o monitorizare a reducerii la zero a poluării contribuie, de asemenea, la evaluarea poluării globale, deoarece ne permit să ne concentrăm asupra anumitor orașe și regiuni pentru a determina progresele înregistrate în direcția reducerii la zero a poluării.

Comisia invită instituțiile UE, statele membre, întreprinderile, organizațiile neguvernamentale, mediul academic și alte părți interesate să ofere feedback cu privire la acest prim raport prospectiv și de monitorizare privind reducerea la zero a poluării⁸¹. Comisia va utiliza, de asemenea, Platforma părților interesate privind reducerea la zero a poluării, instituită în cooperare cu Comitetul Regiunilor, pentru a contribui la pregătirea celui de al doilea raport prospectiv și de monitorizare privind reducerea la zero a poluării în 2024.

Următoarea versiune a raportului va trece în revistă progresele inițiale înregistrate și va stabili o perspectivă pentru atingerea până în 2030 a obiectivelor de reducere la zero a poluării, în conformitate cu viziunea pentru 2050 privind reducerea la zero a poluării, contribuind astfel la revizuirea la jumătatea perioadei a cadrului de monitorizare a PAM 8, prevăzută pentru 2024.

⁸¹ Părțile interesate pot, de asemenea, să se adreseze proiectelor relevante în curs din cadrul programelor Orizont 2020 și Orizont Europa, care sunt structurate în jurul celor nouă inițiative emblematice din raportul menționat mai sus, astfel încât noile cunoștințe și rezultate să poată contribui la soluționarea problemelor cetățenilor, ale autorităților și ale industriei.